

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

MAANDOVERZICHT

No. *1* ..... -195*1*

B I N N E N L A N D S E   V E I L I G H E I D S D I E N S T

Maandoverzicht No. 1 - 1951

V E R T R O U W E L I J K

I N H O U D

I	Communisme Internationaal	blz.	1
II	Activiteit van de C.P.N. en haar Hulporganisaties	"	10
III	Andere Groeperingen	"	17
IV	Indonesië	"	18
V	Overzicht der stakingen in de maand Januari 1951	"	21

Bijlagen 3.

INDEX a.

De strijd der communisten tegen economische initiatieven van het Westen; Marshall-Plan en Atlantisch Pact.	blz.	1
Agitatie tegen Eisenhower; zgn. "patriottische staking" voor wat Parijs betreft mislukt.	"	2
De anti-Wehrmachtcampagne der C.P.N.; teleurstelling van de partijleiding in Nederland over het uitblijven van gewenste reacties, speciaal in de havensteden.	"	2
	en "	6
	en "	7
Scheuringsverschijnselen in communistische partijen in Europa.	"	3
Geruchten over Titoïsme in Nederland tegengesproken.	"	3
Pers- en radiocampagne der Stalinisten tegen het optreden van een geheime dienst in Nederland.	"	4
Maatregelen in Frankrijk tegen het W.V.V., de W.F.D.Y. en de F.D.I.F.; protesten van de E.V.C..	"	5
	en "	6
Kominformkrant in Frankrijk verboden.	"	6
Verschijsning van de Kominformkrant in Nederlandse vertaling nader aangekondigd.	"	7
Open Brief van "De Waarheid" aan de Nederlandse dag- en weekbladen; voorgesteld wordt te protesteren tegen de vrijlating van en strafvermindering voor de allergrootste nazi-oorlogsmisdadigers.	"	8
Protesten van Stalinisten in België en Nederland tegen vermeende "heksenjacht op communisten".	"	8
	en "	9
De taak van de F.I.A.P.P. in de door de communisten gepropageerde strijd contra de "fascisering" van West-Europa.	"	9
Tweede F.I.A.P.P.-congres op 13 Mei 1951 in Italië te houden.	"	9
Het zwaartepunt van de communistische acties moet volgens de C.P.N. in de bedrijven verder worden ontwikkeld.	"	10
E.V.C.-snipperacties in de bedrijven.	"	11
De C.P.N.-bedrijvigheid in verband met de Kabinetscrisis; aansporing van de partij om zich individueel en als groep schriftelijk en rechtstreeks tot het Staatshoofd te wenden.	"	11

INDEX b.

Optreden van de leiding der communisten tegen de P.v.d.A.; open brief van het Dagelijks Bestuur der C.P.N., gericht tot het Congres der P.v.d.A..	blz.	12
Het zgn. Vaalser Proces; het tot gevangenisstraf veroordeelde en inmiddels op vrije voeten gestelde C.P.N.-kamerlid H.Hermans disciplinair vermaand door de partijleiding.	"	12
De tiende verjaardag van de Februari-staking te Amsterdam; de bedoelingen der communistische leiders.	"	13
"Verenigd Verzet 1940-1945" voerde te Amsterdam een speciale campagne tegen de plannen ter herbewapening van Duitsland.	"	14
Communistisch aandeel in het ageren tegen Paul van Kempen als dirigent van het Amsterdamse Concertgebouworkest.	"	14
De beogde reorganisatie van het A.N.J.V.; naaste doelen aangewezen.	"	15
Het A.N.J.V.-werk onder militairen.	"	15
Scherpe critiek van Betty Zeehandelaar op het gebrek aan voortvarendheid in de C.P.N. en het A.N.J.V..	"	15
	en "	16
De kansen van het communistische gezinsblad "Uilenspiegel".	"	16
Bestuur van de Nederlandse Vredesraad; functies herverdeeld.	"	17
Het Internationaal Secretariaat van de IVe Internationale tegenover bepaalde politieke opvattingen van de Joegoslavische staatsleiders; critiek van gelijke strekking in het Trotskisten-periodiek "De Tribune".	"	17
	en "	18
De redactie van het anarchisten-orgaan "De Vrije Socialist".	"	18
Verbondenheid van de communistische organisaties in Nederland en Indonesië.	"	18
Het bezoek van Sudarsono, secretaris-generaal van de Sobsi, aan Nederland.	"	19
Pamflet van "Het Comité van Amnestie" t.b.v. de dienstplichtige Piet van Staveren, veroordeeld wegens desertie in Indonesië.	"	19

I. COMMUNISME INTERNATIONAAL

De koude oorlog tussen Sowjet-Rusland en de Verenigde Staten van Noord-Amerika duurt voort. Generaal Eisenhower's terugkeer in West-Europa als actief militair, thans in de functie van opperbevelhebber der Noord-Atlantische strijdkrachten, heeft Moskou en Washington aanleiding gegeven nogmaals eigen vredelievende voorname te stellen tegenover de aanvalsgesest, welke Amerika en de Sowjet-Unie elkander wederkerig blijven verwijten.

Het heeft te dezer plaatse weinig zin op de desbetreffende over-en-weer geuite beschuldigingen nader in te gaan. Zij raken op zichzelf niet het wezen van het bestaande conflict tussen twee wereldmachten. Dat ligt dieper, namelijk op sociaal-economisch terrein, waar zich de tegenstelling der belangen nog toespitst.

Voor deze oorzakelijke verschijnselen is West-Europa geenszins blind. Juist de laatste weken herinnerden deskundigen hier er aan, dat het verzet der communisten in eerste aanleg werd georganiseerd tegen een economisch initiatief en niet tegen een militair-strategische onderneming van het Westen. Het sluiten van het Noord-Atlantisch Pact, aldus is terecht betoogd, kan niet primair worden aangevoerd als reden voor het oplopen van de spanning tussen Amerika en de communistische wereld. Het waren de Europeanen, en niet de Amerikanen, die het initiatief namen voor het tot stand komen van het bedoelde Pact. De Europeanen verlangden in het afgekondigde verdrag Amerika's permanente aanwezigheid op het Continent plechtig bezegeld te zien. Het Kremlin ging, lang vóór het Atlantisch Pact gesloten werd, tot de aanval over. De beslissing viel nadat het Marshall-Plan in 1947 wereldkundig was gemaakt. Het in werking treden ervan werd voor Moskou het uitgangspunt van een omvangrijke agitatie. Nauwelijks drie maanden na het afkondigen van de Marshall-hulpverlening aan West-Europa werd het Kominform voor tegen-actie publiekelijk naar voren geschoven. Reeds in September 1947 wekte het op tot onverzoenlijke strijd tegen het "Amerikaanse imperialisme" en tegen de "aanstichters tot een derde wereldoorlog". Het Marshall-plan werd als middel gezien om de Amerikaanse "agressieve" doelstellingen te helpen verwezenlijken.

Een vooraanstaand gewezen communist, die in 1948 uit de Britse Communistische Partij trad, heeft op deze kwestie in een zojuist verschenen boek van zijn hand mede de aandacht gevestigd. (Douglas Hyde - "I Believed" - Ik geloofde - Uitgever Heinemann-Londen).

De activiteit terzake van het Kominform toonde volgens Hyde aan, dat de Sowjet-Unie "provocatie" zag in de pogingen van de landen ten Westen van het IJzeren Gordijn om, onafhankelijk van het Sowjet-Imperium, opnieuw orde te stellen op hun eigen staathuishouding. Het Kremlin hoopte West-Europa van binnenuit te kunnen veroveren, zolang het in zijn na-oorlogse berooide economische staat aan zijn lot zou zijn overgelaten. Toen Amerika's materiële hulp aan Europa in dit werelddeel de hoop op herstel deed herleven, besloot Moskou voortaan in de koude oorlog elk beschikbaar wapen te hanteren. Volgens Douglas Hyde voornoemd zou het op grond van hun plattelands-

economie, niet mogelijk zijn gebleken de levensstandaard der volkeren in de nieuwe democratieën (t.w. de Oost-Europese staten) snel te verhogen.

Er was echter, aldus Hyde, een andere weg om het levenspeil der volkeren in die staten betrekkelijk te doen stijgen, nl. door de levensstandaard in het Westen neer te halen.

Het streven van Moskou, van het Kominform en de aan het Kremlin onderhorige "nationale" communistische partijen in het Westen werdspeciaal gericht op het stelselmatig ten uitvoer brengen van communistische afbraakplannen. De centrale van het wereldcommunisme greep, zoals de praktijken van zijn aanhangers in de vrije maatschappij sedert 1947 hebben aangetoond, opnieuw naar het oude en beproefde recept van de massa-staking, de bedrijfssabotage, de langzaam-aan-actie, de kortstondige protest-staking en andere attributen van de onverzoenlijke klassenstrijd.

De hierbij gevolgde methoden van afmatten en uithollen werden, voorzover kon worden nagegaan, systematisch toegepast, al bleef het resultaat tot op den huidigen dag wisselvallig.

In Frankrijk bijvoorbeeld liep in Januari j.l. de poging der communisten om een zgn. "patriottische staking" te ontketenen tegen de komst van generaal Eisenhower uit op een mislukking voor wat Parijs betreft. Ofschoon Eisenhower's aankomst in de Franse hoofdstad geruime tijd tevoren bekend was, spoorden de P.C.F., C.G.T. en andere communistische aanhang eerst te elfder ure aan tot protestacties in de vorm van stakingen, waarbij elk bedrijf de duur der actie zelf diende te bepalen. De situatie ontwikkelde zich dusdanig, dat de proteststakingen van beperkte omvang pas uitbraken nadat de opperbevelhebber der Atlantische strijdkrachten Parijs al weer de rug had toegekeerd. Het gezaghebbende Franse dagblad "Le Monde" illustreerde het falen van de communistische agitatie met cijfermateriaal. De Renault-autofabrieken leverden enkele dozijnen stakers op bij een totaal van 32.000 employé's; de Panhardfabrieken 50 op 3800 werkkrachten; Delahay 25 op 1200 arbeidskrachten; Alsthom 300 stakers op de 2000 werknemers en bij de Citroën, na Renault de grootste Franse auto-industrie, geen enkele staker. Meer succés boekten de communisten bij Latil, waar 50 van de 1400 het werk neerlegden, terwijl bij de Hotchkiss-fabrieken 65% van de arbeiders het werk op het afgesproken uur (11 uur v.m.) beëindigden.

Evenals in Nederland - waar de partijleiding vooral in de havensteden danig zou zijn teleurgesteld in haar verwachting t.a.v. de voortgezette anti-Wehrmacht-agitatie - richtte de communistische propaganda zich in Frankrijk en elders vóór alles tegen de herbewapening van (West-)Duitsland. Waarnemers hebben echter de indruk, dat de Communistische Partij speciaal in Frankrijk juist in de havencentra aanmerkelijk behoedzamer optreedt dan een jaar geleden.

De negatieve resultaten van de communistische actie in de eerste helft van 1950 enerzijds, en de beduchtheid voor een paraat en zo nodig doortastend optreden van de Franse overheid anderzijds, doen

de communistische leiders van partij en vakbeweging kennelijk de voorkeur geven aan het volgen van een voorzichtiger koers dan voorheen.

In het vorige overzicht (blz. 5) werd dezerzijds geconstateerd, dat de C.P.N. voorshands niet verder gaat, dan het bewustzijn van kracht in het vredeskamp te verdiepen en aan te sporen tot strijdvvaardigheid in het belang van de werkers. Tot dusver namen C.P.N. noch communistische vakbeweging hier te lande verdere risico's. In het algemeen zullen de communisten bij hun propaganda wel trachten te profiteren van een door hen verwachte toenemende economische onstabiliteit als gevolg van de verder op te voeren bewapening van het Westen. De partijleiding in Nederland bepaalt zich overigens tot het behoedzaam aftasten van de situatie, waarbij zij in het openbaar haar legale positie zoveel doenlijk poogt te beschermen, ook tegen eventuele compromitterende gedragingen van binnenuit. Het geval Hermans (vide hoofdstuk II) kan dit verduidelijken.

x x x

Het door Moskou geleide communisme ondervond de laatste weken ernstige strubbelingen in het Westen. In de Italiaanse Communistische Partij kwam een breuk, welke door het Kominform-orgaan onmiddellijk is gebrandmerkt als Titoïstisch verraad, bevorderd door Westerse imperialisten. In de grote partij van Togliatti heeft zich een aantal leden, onder aanvoering van twee invloedrijke communistische oud-partisenen, los gemaakt van de Russische overheersing van de C.P.I.

Zij wensen een "nationale" koers, onafhankelijk van Moskou's •inmenging, doch ontkennen sympathieën voor Tito of Trotsky te koesteren. De bedoeling zit voor om de politiek-daklozen en andere politiek uiterst links georiënteerde arbeiders massaal te verenigen onder een nieuwe communistische leiding, welke zich niet zal binden aan de aanwijzingen van het Kremlin. In Duitsland is blijkbaar een soortgelijke partijvorming in de maak. In Nederland zou zich een "Nationale Communistische Volksbeweging" (N.C.V.) geconstitueerd hebben in een bijeenkomst te Utrecht. De dezerzijds ontvangen aanwijzingen laten twijfel rijzen aan de authenticiteit van het desbetreffende A.N.P.-bericht, volgens hetwelk Vlam-socialisten, R.C.P.-ers, politiek uiterst linkse ex-P.v.d.A.-ers en oud-C.P.N.-ers tot deze "volksbeweging" zouden zijn toegetroten.

"De Vlam" (10-2-'51) sloot een redactionele beschouwing, getiteld "Naar een linkse concentratie", af met de opmerking, dat de concentratie van het linkse socialisme hier te lande als basis voor een effectieve Derde Machtspolitiek "het gebod van het uur is", Van die zijde werd echter het desbetreffende radio- en persbericht als onjuist gekwalificeerd. De R.C.P. heeft verklaard van niets te weten. De persoon, die in het bericht als voorlopig secretaris van de N.C.V. is aangeduid, ontkende ten stelligste iets van dien aard te hebben ondernomen. Het aantal valse geruchten over Titoïsme in Nederland is, gelet

op het vorenstaande, waarschijnlijk met één vermeerderd.

De Waarheid (10-1-'51) oefende in een uitvoerig artikel over de "Politiestaat Amerika zonder masker" heftige critiek op het optreden van het F.B.I. (Federal Bureau of Investigation) ten overstaan van de doorsnee Amerikaanse staatsburger. Het land, dat eens het land van de vrijheid werd genoemd, is, aldus het C.P.N.-artikel, ontleend aan de "Daily Worker", voegde De Waarheid een in kader geplaatste mededeling toe, waarin het o.m. luidt: "Ook hier te lande opereert een Geheime Dienst, die in nauwe verbinding staat met de Amerikaanse geheime gangsterbende. De manier, waarop deze Gestapo-troepen te werk gaan, bewijst - sedert Hitler voor de zoveelste maal - dat onder het mom van anti-communisme de democratische rechten en vrijheden van elke burger - Vrije Volk-lezer, Communist, KAB-lid of NCRV-luisteraar - worden ondermijnd en met vernietiging bedreigd".

Deze campagne staat niet op zichzelf. De communisten in Groot-Brittannië, Nederland en andere West-Europese landen ondersteunen haar, kennelijk naar het voorbeeld van Rusland zelf. Ongeveer een maand tevoren (13-12-'50) maakte Radio Moskou in een uitzending voor Nederland een "korte notitie" over "het Nederlandse filiaal van de Amerikaanse Gestapo" o.m. in de volgende bewoordingen:

"De Nederlandse politie is tot een filiaal van de Amerikaanse Gestapo geworden. De agenten van de Staats-veiligheidsdienst handelen nauwkeurig naar de instructies van het Federale Bureau van Onderzoek. Zij bespionneren de vooruitstrevende werkers, luisteren hun telefoongesprekken af en onderscheppen hun correspondentie. Nederlandse verkenners en spionnen krijgen in de U.S.A. een speciale opleiding". En verder: "Over de samenwerking van de geheime politie van Nederland met de geheime diensten van de U.S.A. en Engeland heeft ook de minister van Binnenlandse Zaken van Nederland, Teulings, een dezer dagen openlijk gesproken. In zijn rede in het parlement erkende hij cybisch, dat de geheime Staatspolitie van Nederland een filiaal van de Amerikaans-Engelse spionnagedienst is. Hij citeerde een brief van het Amerikaanse Federale Bureau van Onderzoek en van de Engelse spionnagedienst, die de leiders van de Nederlandse geheime politie danken voor het aan de spionnagediensten van de U.S.A. en Engeland ter beschikking stellen van de voor hen noodzakelijke gegevens omtrent de Nederlandse patriotten. Natuurlijk is er niets onverwachts in deze erkenning. Verbijsterend is hier echter de snoeverij van de minister, die er in zijn lakeienijver over uit is, dat hij en zijn apparaat de Nederlandse patriotten aanbrengen en geheel en al in dienst staan van de geheime diensten van buitenlandse staten".

In de maand Januari j.l. wijdde Radio Moskou (Nederlandse emissie) beschouwingen aan het gemarshalliseerde Nederland, waar de economische toestand steeds slechter heette te worden. In de eerstkomende tijd zouden weer distributiekarten worden ingevoerd. Ook zouden er in de naaste toekomst andere rantsoeneringen plaats vinden. In de steden heerste gebrek aan brandstof. In verband met het steenkolentekort werd het spoorwegverkeer ingekrompen. Volgens de pers-mededelingen was er te Emmen een demonstratie gehouden door de werklozen van het Noord-leen barbaarse politiestaat geworden. Aan dit artikel

oosten van het land. De betogers trokken door de straten van het stadje met plakaten, waarop stond: "Wij willen brood en Vrede", "Geeft ons Arbeid", "Staakt de Bewapeningsjacht". (Radio Moskou 17-1-'51).

Het vredesthema werd over dezelfde Russische zender d.d. 5-1-'51 aangeroerd in een door Theun de Vries speciaal voor deze omroep geschreven artikel. Hij zou bij zijn vertrek uit de Sowjet-Unie hebben verzocht om die bijdrage in de Nederlandse uitzending te doen voorlezen. Zoals bekend woonde de voorzitter van de Vereniging "Nederland-U.S.S.R." met andere prominente communisten uit West-Europa in November 1.1. als gast van de WOKS de October-revolutie-herdenking in Moskou bij. (Zie bijlage I).

Op 25-1-'51 stelde Radio Moskou de vraag "Waarom heeft de Regering-Drees haar ontslag ingediend?" De Sowjet-Russische commentator noemde deze ontslagaanvraag een politieke manoeuvre van de Amerikaanse en de Nederlandse reactie.

Het was algemeen bekend, dat de pro-Amerikaanse, anti-nationale politiek van de regering-Drees onder de brede lagen van het Nederlandse volk sterke verontwaardiging en scherpe protesten verwekte. De werkers van Nederland traden steeds actiever tegen de bewapeningsjacht en tegen het onderwerpen van het land aan het Amerikaanse imperialisme op. De Amerikaanse en de Nederlandse imperialisten streefden er, volgens Radio Moskou, naar om in Nederland zulk een regering te formeren, waaraan men de openlijke onderdrukking van de tegenstand van het Nederlandse volk en de verdere fascisering van het land zou kunnen opdragen. Volgens de bekende politicus Oud moest de nieuwe regering in staat zijn een vastberadener politiek te voeren, met andere woorden: een nog vastberadener offensief tegen de levensrechten van het Nederlandse volk. De fascisering van Nederland en het veranderen ervan in een Amerikaanse kolonie onder een sociaal-democratische regering zou de volledige ontmaskering van de Nederlandse rechtse socialisten betekenen. Daarom waren de Nederlandse en de Amerikaanse reactie van plan om een zgn. "nationale regering" te formeren teneinde de Nederlandse rechtse socialisten als hun betrouwbare agentuur in de gelederen van de Nederlandse werkers te kunnen handhaven.

x x x

De bestuurscentra van de Stalinistische internationale vak-, jeugd- en vrouwenorganisaties (W.V.V., W.F.D.Y. en F.D.I.F.), wier resp. hoofdzetels tot nu toe in Frankrijk zijn gevestigd, werden getroffen door een uitwijzingsdecreet van de Franse regering, dat inmiddels door de Nationale Vergadering is bekrachtigd. De internationale secretariaten van het Wereld Vak Verbond, van de Wereld Federatie van Democratische Jeugd en van de Democratische Internationale Vrouwen Federatie zijn deswege genooddaakt op korte termijn uit Frankrijk te verdwijnen. Deze maatregel betekent voor de actie-ontplooiing der communisten een ernstige handicap.

Het W.V.V. protesteerde bij monde van zijn president, Guiseppi di

Vittoria, tegen deze verbodsmaatregel. Geen enkele regering, zo verklaarde hij, had het recht het Wereldvakverbond te verbieden, daar deze organisatie erkend is als lid van de Sociaal-Economische Raad van de Verenigde Naties. Terzake protesteerde eveneens het Uitvoerend Comité van het Sowjet-Vakverbond.

Uit andere landen, waaronder Nederland, rezen voorts protesten tegen deze uitwijzingen, met name van de E.V.C. en de bij dit verbond aangesloten A.B.W.B. (Bouwvakken) en van de N.V.B.. De Eenheidsvakcentrale gaf n.a.v. de gewraakte maatregelen een verklaring uit, waarin wordt vastgesteld, dat drie dagen na het bezoek van Eisenhower aan Frankrijk het W.V.V. werd verboden zijn zetel in Frankrijk te hebben, waarbij de Franse regering zich beriep op decreten van Daladier en de fascist Pétain.

De Nederlandse werkers worden door het E.V.C.-bestuur opgeroepen "de fascistische, door het Amerikaanse imperialisme geïnspireerde maatregel" van de Franse regering te beantwoorden met versterkte strijd tegen de oorlogshitlers, in het bijzonder tegen de herbewapening van de Deutsche Wehrmacht.

Waar het hier een Franse beleidskwestie betreft doet het zonderling aan, dat de "Humanité" eerst op 27 Januari j.l. van de uitwijzing gewag maakte. De decreten waren opgenomen in het Franse Staatsblad van Vrijdag 26-1-'51. De Waarheid maakte nog diezelfde dag (26 Januari) in het kort melding van het verbod; "De Rode Vaan", evenals het Franse partijblad een dag later.

De Kominformkrant is in Frankrijk verboden (L'Humanité 12-1-'51). Reeds eerder was dit o.a. in Zwitserland het geval. Op 27 Januari heeft De Waarheid vermeld, dat nummers van de communistenbladen "L'Humanité", "Le Soir" en "Libération" in Frankrijk in beslag zijn genomen.

. x x x

De actie in communistische kringen van West-Europa tegen de Duitse herbewapening is in de jongste verslagperiode aanmerkelijk uitgebreid.

Voor wat het buitenland betreft, kan worden gewezen op:

- a. de publicatie in de Humanité (9-12-'50), behelzende een oproep van de Seine Federatie der P.C.F. om op 11 December d.a.v. met het verweer te beginnen;
- b. de vergadering van het Bureau van de Wereldvredeesraad te Genève (10 en 11 Januari 1951) met het agendapunt: toepassing van de resoluties van het Tweede Wereldvredeescongres, in het bijzonder met betrekking op de Duitse herbewapening. De Wereldvredeesraad zelf zal van 21 tot en met 24 Februari zijn eerste bijeenkomst houden te Berlijn. De Zwitserse autoriteiten verboden een desbetreffende zitting in hun land;
- c. op 11 Maart a.s. wordt in Parijs een grote nationale vergadering van vrouwen voor de ontwapening gehouden (Humanité 15-1-'51);
- d. verklaring d.d. 18-1-'51 van het Politiek Bureau van de Franse c.p. om te komen tot de ondertekening in 1951 van een vredesverdrag met

- een verenigd, vredelievend en democratisch Duitsland;
- e. conferentie van Franse vrouwen voor ontwapening, te houden op 11-3-'51 te Parijs, volgens de Humanité bedoeld als protest tegen de ellende (misère) en de oorlog;
  - f. volgens De Waarheid (8-2-'51) kon men de laatste dagen in West-Duitsland steeds meer jonge mannen zien lopen met een speldje op de borst, voorstellende een soldatenlaars met aan de zijkanten in schriftletters de woorden "ohne mich" - zonder mij - ten teken van protest om soldaat onder Eisenhower's bevel te worden.

x x x

In Nederland is de agitatie toegespitst op dezelfde kwestie (vide overzicht 12 - 1950). Het Januari-nummer 1951 van "C.P.N.-Informatiedienst" (10 blz. gestencild) werd geheel gewijd aan de voorgeschiedenis en achtergronden van de West-Duitse herbewapening. De bekende communistische visie op het "verraad van het Westen" en het opnieuw complotteren van Amerika en zijn trawanten met het Pruisische militarisme en de nazi-generaalsklik wordt in dit geschrift ten beste gegeven. Verheerlijkt wordt de wijze, waarop Sowjet-Rusland zich in tegenstelling met zijn vroegere geallieerden in Oost-Duitsland heeft gekweten van zijn verdragsverplichtingen ingevolge de besluiten van Postdam. De kwestie Duitsland wordt de beslissende schakel genoemd in de oorlogsplannen van Wallstreet. In dezelfde publicatie wordt met het oog op de strijd tegen de herbewapening de bijeenkomst van de acht ministers van buitenlandse zaken te Praag op 20 en 21 October 1950 een handeling van grote draagwijdte geacht. Zoals bekend namen daaraan deel de bedoelde ministers van de Sowjet-Unie, van Albanië, Bulgarije, Tsjechoslowakije, Polen, Hongarije, Roemenië en de Duitse Democratische Republiek.

Het niet bombarderen van de Duitse zware industrie terwijl tegelijkertijd omliggende arbeiderswijken volledig in puin werden gelegd, werd in deze uiteenzetting de eerste stap genoemd naar de herbewapening van West-Duitsland.

x x x

De verschijning in Nederlandse vertaling van de Kominformkrant "Voor een Duurzame Vrede, voor Volksdemocratie" (vide overzicht no. 12 - 1950, blz. 7) is inmiddels in de partijbladen van Nederland en België aangekondigd tegen medio Februari 1951. Het Dagelijks Bestuur van de C.P.N. heeft vooraf een aanbeveling gegeven (Waarheid 3-2-'51). Daarin wordt voorts vermeld, dat de driemaandelijkse uitgave "Kwartaal" als zijnde overbodig geworden zal verdwijnen.

Op internationaal terrein - inzonderheid t.a.v. het vredesoffensief - heeft de C.P.N. zich de laatste dagen in haar pers bijzonder diligent betoond. De scheuring in de Italiaanse communistische partij, hiervoren gereleveerd, werd gekleineerd en voorgesteld als een breuk van trouw

der dissidentenleiders Magnani en Cucchi aan de vredeszaak. Laatstgenoemde, aldus het bericht, had verschillende opdrachten, welke hem door de partij met betrekking tot de strijd voor de vrede waren toevertrouwd, niet uitgevoerd. In een brief aan een partijgenoot schreef Cucchi zelfs, dat hij "voor de oorlog en tegen de vrede is", aldus "De Waarheid". Hier dus de gebruikelijke methode van verdachtmaken ad absurdum van een vroegere medestander van politieke betekenis.

De begenadiging en deels onmiddellijke vrijlating van een aantal nazi-figuren op last van Amerikaanse bezettingsautoriteiten in West-Duitsland werd voor de C.P.N. een welkom object om de anti-Amerikaanse stemming in Nederland te doen aanwakkeren. Fred Schoonenberg onderkende voor De Waarheid een open brief aan de gehele Nederlandse Pers. De volledige tekst ervan, welke aan ongeveer 150 Nederlandse dag- en weekbladen zou zijn toegezonden, werd afgedrukt in het C.P.N.-dagblad (9-2-'51). Deze bevat een dringend beroep om een krachtig protest aan te tekenen en te eisen, dat de begenadiging ongedaan wordt gemaakt.

Uitgaande van de verantwoordelijkheid van de pers tegenover het gehele Nederlandse volk werd verzocht "met grote kracht te protesteren tegen de vrijlating en vermindering van straffen voor de allergrootste nazi-oorlogsmisdadigers". Wij zijn er ook van overtuigd, aldus eindigt deze open brief, dat zulke gebeurtenissen wijzen op de snelle fascisering in West-Duitsland en dat de in sommige Duitse kringen levende Nazi-geest hierdoor enorm zal toenemen.

De psychologische uitwerking op bredere lagen der bevolking van deze nieuwe C.P.N.-campagne, welke in nauwe betrekking met de anti-herbewapeningsactie der communisten staat, kan volgens dezerzijds oordeel niet worden onderschat. Deze recente gebeurtenissen hebben de communisten propaganda-materiaal in handen gespeeld, dat gebezigd wordt om er bredere massa's mede te bewerken.

De communistische leiders in Nederland en België hebben in December en Januari j.l. fel gefulmineerd tegen:

- a. het wetsontwerp "Nadere voorzieningen met betrekking tot de bescherming van gegevens, waarvan de geheimhouding door het belang van de Staat wordt geboden" (Nederland); en
- b. de door de K.P.B. verwachte spoedige afkondiging van uitzonderingswetten tegen de ambtenaren en agenten in Staatsdienst (België).

Het Tweede Kamerlid Mr B. Stokvis (C.P.N.) zag de indiening van dit sub. a vermelde wetsontwerp "in het licht van de hysterische heksenjacht op van communistische spionage verdachte personen, die sedert enige tijd in de Verenigde Staten tot de meest geliefde politieke divertissementen behoort" (Handelingen Tweede Kamer, Vel 206, blz. 788 e.v.). Sub. b richtte de K.P.B. dienaangaande een oproep tot de partij-organisaties in België om:

1. onmiddellijk de ambtenaren en agenten in staatsdienst die lid zijn van de Partij te verzamelen, een bestendig contact met hen te onderhouden teneinde acties uit te lokken en de strijdgeest onder het staatspersoneel levendig te houden;

2. de mondelinge propagande en de persoonlijke discussies in de openbare diensten en op de bedrijven uit te breiden; agitatie en propaganda-materiaal te verspreiden; protestmeetings in te richten;
3. de werkers van alle overtuigingen uit de openbare diensten mee te slepen in de strijd voor de verdediging van de vrijheid van mening en vereniging; de eenheid van actie te smeden;
4. de werkers uit de privébedrijven te verbinden aan de actie tegen de fascistische maatregelen, dit door het stemmen van dagorders, door de organisatie van afvaardigingen, door het zenden van telegrammen en door elk ander actiemiddel;
5. voortdurend oproepen te richten van uit de bedrijven tot de syndicale organisaties, opdat deze elke actie zouden ondersteunen, die er op gericht is het aanvaarden en de toepassing van deze door de regering voorgestelde uitzonderingsmaatregelen, te verhinderen.

Het organiseren van weerstand op internationaal plan tegen de vermeende fascisering van West-Europa zal Moskou in de naaste toekomst mede blijven toevertrouwen aan de communistische internationale van oud-verzetsstrijders en voormalige politieke gevangenen, de F.I.A.P.P.. Het Executief Comité van deze federatie vergaderde 7 Januari j.l. te Boedapest. Ook een vertegenwoordiger van Nederland nam deel aan dit overleg. Zoals bekend is de communistische mantelorganisatie "Verenigd Verzet 1940-1945" hier te lande bij de F.I.A.P.P. aangesloten. Het tweede F.I.A.P.P.-congres, zo besliste het Uitvoerend Comité vernoemd, zal op 13 Mei a.s. in Italië gehouden worden.

x x x

De herdenking van Lenin's dood (21 Januari 1924) is in 1951 door het Kremlin gebruikt voor extra scherpe anti-Amerikaanse vertogen. P.N.Pospelow, directeur van het Marx-Engels-Lenin Instituut te Moskou hield een agressieve rede tegen het Amerikaanse imperialisme, welke op grote schaal door Sowjetpers en -radio werd verbreed. De herdenkingen in Nederland toonden een normaal karakter. Zij legden over het geheel meer de klemtoon op de strijd tegen de Duitse herbe wapening. Te Amsterdam herdacht Fred Schoonenberg de betekenis van Lenin en Stalin voor de Sowjet-Unie, het "onoverwinlijke bastion van de vrede". De verdierlijkte Duitse fascistten liepen er zich tegen te pletter. Hun hardleerse erfgenamen, de oorlogsbandieten van Wallstreet probeerden thans, volgens deze spreker, hun einde te bespoedigen door hetzelfde te doen.

II. ACTIVITEIT VAN DE C.P.N. EN HAAR HULPORGANISATIES.

De laatste weken brachten kwesties te kust en te kour ter aanmoediging van de communistische activiteit. De kabinetscrisis, de controverse Amsterdams Concertgebouwerkest-Paul van Kempen, de bestuursmoeilijkheden in de Partij van de Arbeid, de mutaties in de legerleiding, etc. waren binnenlandse problemen, waaraan de partij en haar hulporganisaties zich agitatorisch rijkelijk konden vergasten. De vrijwel algemene arbeidsvrede, slechts verstoord door onbetekenende conflicten in sommige bedrijven, stak vreemd af tegen de luidruchtige bezweringen, verguizingen en bedreigingen, waarmee de communisten ook in ons land een crisisstemming proberen te kweken of te versterken. Revolutionnair élan, aangeprezen door C.P.N. en medestanders, reakte de massa niet, ondanks een stortvloed van communistische argumenten en drogredenen.

Paul de Groot moest tijdens zijn recente en wat langduriger persoonlijke verkenning te Rotterdam, constateren, dat de strijd lust der arbeiders nog zeer veel te wensen overlaat. Militante uitspraken van vooraanstaande leiders in vergaderingen partijpers trachtten vergeefs het gebrek aan besluitvaardigheid onder de arbeiders op te heffen.

Het zwaartepunt van de actie moet volgens de partijleiding, steeds weer worden gelegd in de bedrijven. Elke grief, hoe miniem ook, moeten de bedrijfsarbeiders trachten uit te buiten door het stimuleren van protesten en het opschroeven van klachten en vermeende bezwaren.

Allengs is wel gebleken, dat "De Waarheid" geen enkel onderwerp zal verwaarlozen, indien zij er een mogelijkheid in ziet ontevredenheid te verwekken of aan te kweken. Zo verscheen een uitvoerig artikel over de verschillende verslechteringen, welke zowel voor het P.T.T.-personeel als voor de bedrijven zouden voortspruiten uit een door de P.T.T.-leiding in Den Haag voorgestane verlate postbestelling te Rotterdam.

De wijze, waarop tot voor korte tijd de losse havenarbeiders te Rotterdam op Vrijdagmiddag hun loon uitbetaald kregen, liet in het algemeen wel iets te wensen over. Lange wachttijden met rijvorming bij de zgn. "hokken" was vrij algemeen. Aan deze bezwaren was reeds enigszins tegemoet gekomen, doordat veel losse havenarbeiders hun loon uitgekeerd kregen aan de bedrijven, waar zij gedurende de voorafgaande week hadden gewerkt. Niettemin trachtte de A.B.T.-bestuurder Maud Boshart op 12 Januari j.l. een relletje te verwekken bij de uitbetaling aan de St. Jobsweg te Rotterdam, waar hij, vergezeld van een fotograaf de arbeiders vanaf een gebouwtje wilde toespreken. Een H.A.R.-bewaker werd gemolesteerd, toen hij Boshart wilde verwijderen; deze bewaker maakte de tactische fout om daarop enkele schoten uit zijn wapen te lossen. Boshart doet momenteel zijn uiterste best om zijn wankelende positie in de A.B.T.-E.V.C. te handhaven. Na de geruisloze verdwijning van Dorchain uit de Rotterdamse haven is men er nog steeds niet in geslaagd aldaar een nieuw bestuur te vormen.

Begin Januari 1951 instmuerde de landelijke E.V.C.-leiding de

bij het Verbond aangesloten organisaties om in de bedrijven snel te ageren tegen de in enige gevallen abusievelijk te veel ingehouden loonbelasting van werknemers. De opzet was ook anders-georganiseerden erven te overtuigen, liefst in gesprekken op de bedrijven, dat de E.V.C. overal in de bres springt voor de belangen der werkers. De communisten veronachtzamen teneinde daarvoor bewijzen te leveren, zoals ook hier weer bleek, geenszins de kleinere grieven.

Daar het de C.P.N.-leiding blijkbaar duidelijk is geworden, dat een scherp afwijzende houding van de E.V.C. tegenover het N.V.V. niet tot versterking van de eigen gelederen kan leiden, is thans opnieuw door haar te kennen gegeven, dat met grote tegemoetkomendheid tegenover andersdenkende arbeiders moet worden opgetreden. Door voortdurend de eigen zienswijze naar voren te brengen, dient de E.V.C.-er tevens te trachten anderen van het goede der E.V.C. te doordringen. Nieuw is deze werkwijze niet, zij werd ook vroeger toegepast. Thans is - al weer geen novum - aan de CPN-ers opdracht gegeven, lid van alle mogelijke bedrijfsontspanningsverenigingen te worden (sportverenigingen, klaverjasclubs, e.d.), zodat via deze de invloed der partij zou kunnen worden uitgebreid. Dat de animo hiervoor groot zal zijn, is onwaarschijnlijk. Er is n.l. niet aangegeven wie de daaruit voortvloeiende kosten zal betalen. Dat de leiding dit zou doen, mag worden betwijfeld.

Uiteraard vergde de kabinetscrisis het leeuwendeel van de aandacht der communisten op. De partij-leiding adviseerde de werkers in den lande zich schriftelijk en rechtstreeks tot het Staatshoofd te wenden. Aan de Koningin moest kenbaar worden gemaakt, dat de Nederlandse arbeidersklasse een regering verlangt, welke vredespolitiek, geen verdere voortschrijding der bewapening, dus geen aantasting van het levenspeil, loonsverhoging en prijzenstop voorstaat. Ook hier werd vermaand desbetreffende discussies in de bedrijven niet te verwaarlozen.

Het districtsbestuur C.P.N. van Amsterdam hield op 27 Januari j.l. een massale colportagetocht met De Waarheid, waarin bovenstaande verlangens waren afgedrukt en waarin nogmaals eenheid van actie met P.v.d.A.-ers en N.V.V.-ers werd aanbevolen. Verder werd het nodig geacht, dat het werkende volk door zelfstandige actie ingrijpt en druk uitoefent op het parlement, door middel van moties uit bedrijven en buurten, door vergaderingen en massa-demonstraties, alsmede door actieve strijd voor meer loon. Tevens werd een grote demonstratie op 3 Februari in het vooruitzicht gesteld. De 12000 à 13000 Amsterdamse partijgenoten dienden door persoonlijk bezoek tot deelname te worden aangespoord. Deze meeting en demonstratie werden evenwel door de burgemeester van de hoofdstad verboden, waarop de partij reageerde met de aanduiding "toenemende angst der reactie".

De wrijving in het bestuur van de P.v.d.A. was voor de C.P.N., bij monde van Paul de Groot, aanleiding enige artikelen in zijn lijf-

blad te publiceren. Hij wijst daarin op het feit, dat alle leden van een democratische partij aan de centrale leiding ondergeschikt en door strenge discipline gebonden dienen te zijn. Om dit te bereiken was z.i. een voortdurende zuivering vereist in eigen rijen, zoals gebruikelijk in de communistische partijen. In De Waarheid van 31 Januari j.l. werd gerept over de uit de E.V.C. getreden functionaris Lammers, volgens het C.P.N.-dagblad de zoveelste door de "vijanden van de arbeidersklasse gebruikte figuur". In dat artikel werd verwondering geuit, dat de leiding van de E.V.C. geen grotere waakzaamheid aan de dag legt ter voorkoming van het gewroet in de rijen van de strijdende arbeiders.

Het Dagelijks Bestuur van de C.P.N. richtte zich in een 8 Februari 1951 gedateerde brief, ondertekend door G. Wagenaar en P. de Groot, tot het van 8 t/m 10 Februari te Rotterdam belegde congres van de Partij van de Arbeid. Op het socialistisch geweten van de afgevaardigden op bedoeld congres deed het D.B. van de C.P.N. een beroep om de nieuwe militaire en economische eisen van Amerika van de hand te wijzen. Deze anti-Amerikaanse publicatie werd in extenso in het dagblad van de partij afgedrukt (Waarheid 10-2-'51).

Voorts toonde de partijleiding zich ~~ontevreden~~ over de h.i. ernstige verwaarlozing van de discipline bij de uitvoering der partij-politiek door het in Januari j.l. uit de gevangenis ontslagen Tweede Kamerlid Hermans c.s.. Gerben Wagenaar verscheen in Limburg ter begroeting van deze C.P.N.-functionaris, die in het te Maastricht gevoerde "Vaals-er Proces" onder beschuldiging van hulpverlening aan een deserteur tot drie maanden gevangenisstraf werd veroordeeld.

De begroetingsrede van Gerben Wagenaar was kritisch gestemd. De door Huib Hermans en de overige kameraden gemaakte fout had, volgens de partijvoorzitter, ernstige gevolgen met zich kunnen medebrengen. Te dien aanzien sprak Wagenaar over provocaties tegen de voorhoede van het werkende volk, de Communistische Partij. Vanuit Vaals richtte spreker een ernstige waarschuwing tot de gehele Partij en de vooruitstrevende en democratische krachten in Nederland. Hermans accepteerde de op zijn gedrag geleverde critiek als "volkomen terecht en van veel waarde".

Tijdens deze bijeenkomst behandelde Gerben Wagenaar nog het vraagstuk van het individueel dienstweigeren, als persoonlijke verzetsdaad, tegenover het partijstandpunt van dienstnemen in het leger.

Het geval Hermans lokte ook buiten het C.P.N.-kamp in politiek extreem links gezinde kring critiek uit, zij het van geheel andere aard. Zo toetste Gerard van het Reve, vóór 1940 een goede bekende in de Stalinistische geleerden in Nederland, de opportunistische houding der communistische functionarissen aan een z.i. noodzakelijke, doch door de C.P.N.-leiding onderdrukte principiële houding. Een door Van het Reve geschreven artikel in "De Vlam" laakte het ontbreken van "morele aanvalskracht" der communisten. Maar, zo vroeg deze schrijver zich af, hoe konden de beklagden in het proces te Maastricht als aanklagers optreden en zich moreel opwinden over spionage en provo-

actie als men deze door het doel geheiligde middelen zelf toepast?
(Zie bijlage II).

x x x

De a.s. herdenking van de tiende verjaardag der Amsterdamse Februaristaking 1941, waarvan de communisten zich, zoals bekend, volledig meester wilden maken, heeft geleid tot een landelijke actie onder partij- en satelliet-organen. Beoogd wordt om deze herdenking om te buigen tot een demonstratie van nationale allure tegen de Duitse herbewapening. Inteken-biljetten voor het bijeengaren van de daarvoor benodigde gelden, en lijsten voor het verzamelen van handtekeningen tegen de Duitse remilitarisatie doen in den lande de ronde. Vrijwel alle communistische organen zijn ingeschakeld om de intensieve voorbereiding stoffelijk en moreel te steunen. Vooral sporen de communistische leiders aan tot een grootse deelname uit de bedrijven. Het Comité heeft inmiddels tegenkanting van de hoofdstedelijke autoriteiten ondervonden. De bedoeling der communisten schijnt te zijn om bij een apert verbod, koste wat kost, toch te betogen. Een officiële herdenking - zonder gelegenheid/om in partij-politiek opzicht aan haar trekken te komen - zou de Stalinisten onigermate de wind uit de zeilen kunnen nemen. Tot zulk een officiële herdenking zouden de communisten, zoals in het jongste verleden, slechts onder het in acht nemen van bepaalde voorwaarden kunnen worden toegelaten. Het is echter onzeker of de communisten zich ditmaal, zoals voorheen noodgedwongen, zullen onderwerpen aan van overheidswege gestelde beperkende bepalingen. Uit de intensieve bemoeienissen der communisten is afdoende gebleken hoezeer men hier tot een grootscheepse politieke propagandastunt wenst te komen.

De partij zou daarmede, internationaal communistisch beschouwd, zeker eer inleggen. De hetze van Moskou tegen het vermeende neo-fascisme in West-Europa werd op vele gebieden door de Nederlandse partij-gangers geschraagd.

De Vereniging "Verenigd Verzet 1940-1945" moest ditmaal het spits afbijten van de agitatie tegen de betrokken herbewapening. Zij bood op 4 Januari j.l. in een openbare vergadering in Felix Meritis te Amsterdam aan verzetstrijders gelegenheid de actie metterdaad te gaan steunen. Einde Januari hield zij een tweedaagse openbare conferentie. Zowel Jan Haken als Ab Veltman vonden het geen gek idee proteststakingen te houden. Overigens was het gebodene slechts een herhaling van hetgeen de communistische pers in dit opzicht al lang te berde brongt. In de eerste bijeenkomst werd besloten om borden te maken met de tekst: "Wij willen geen herbewapening van Duitsland", met de bedoeling om deze borden bij oorlogsmonumenten te plaatsen. Inderdaad moesten bij deze monumenten borden of bloemlinten met woorden van gelijke of verwante strekking worden verwijderd. Naast het gedenkteken van de fusilladeplaats aan de Amstelveenseweg te Amsterdam werd een bouquet bloemen gehangen met hieraan bevestigde linten, waarop de
/voor de C.P.N.

tekst: "Tegen herbewapening van Uw moordenaars" en "Verenigd Verzet 1940-1945". Er onder was een bord met: "Wij dulden geen herbewapening van Uw moordenaars". Het eerste lint en het bord werden verwijderd. De Waarheid (16-1-'51) protesteerde tegen dit "eerbetoon van de Amsterdamse politie". "Verenigd Verzet 1940-1945" protesteerde een dag tevoren schriftelijk bij de Burgemeester tegen deze "schanddaad", waarin een op "grafschennis gelijkende handeling" werd gezien. Jaap Brandenburg noemde het ingrijpen als voren vermeld in de Amsterdamse gemeenteraad "politieterror tegen de arbeidersklasse".

De actie tegen het optreden van de door het Concertgebouw-orkestbestuur te Amsterdam aangezocht dirigent Paul van Kempen (voormalig Nederlands staatsburger, die in de dertiger jaren tot Duitser werd genaturaliseerd) was de communisten een kolfje naar hun hand. Ook buiten deze kring werden bezwaren geopperd tegen Van Kempen's verschijnen op het nationaal-representatieve Concertgebouwpodium. De communisten (partij-organisaties en verzetsbeweging van die politieke kleur) lieten geen kansen ongebruikt om zich van de leiding dezer campagne te verzekeren. Niet alleen in Amsterdam, doch ook in Den Haag, aldaar echter eerst bij een tweede protestdemonstratie, bleek een deel van de militante demonstranten communistisch gezind of partijlid te zijn.

De situatie werd vertroebeld, doordat de ideëel en buiten enige partij-politiek liggende protesten van een aantal Nederlanders worden doorkruist door deze actie der communisten. Zij koppelden de Concertgebouw-kwestie ijlings aan hun campagne tegen de Duitse herbewapening. In Amsterdam, voornaamste bolwerk der C.P.N., kwam deze complicatie het duidelijkst aan het licht. De aandacht viel daar op personen, die in Amsterdam-Zuid "staaklijsten" aanboden en geld ophaalden ten behoeve van een "actie tegen het optreden van Paul van Kempen"; waarbij ook petitionnementsformulieren tegen de herbewapening werden aangeboden. Volgens het gevormde Comité van sympathie voor het Concertgebouworkest, dat zich mede voorstelde aan de ontslagen (doch nu weer aangenomen) musici steun te verlenen, ging deze actie niet van dit comité uit en waren geen gelden afgedragen. Vermoedelijk werden hier onder voorwendsel gelden voor communistische doeleinden ingezameld.

Er bestonden in deze zaak drie comité's, n.l.

- a. het Protestcomité tegen de aanstelling van Paul van Kempen, dat zich tegen het beleid van het Concertgebouwbestuur keerde en uit een groot aantal bekende en vooraanstaande Amsterdammers werd geformeerd;
- b. het Comité van sympathie voor het Concertgebouworkest (zie hiervoren) en
- c. het Comité Nederland, let op U Saek", dat zich ten doel stelde te voorkomen dat uitingen van het kunstleven worden bedreigd door al of niet georganiseerd optreden van bepaalde personen.

Aan deze comité's lagen, voorzover kon blijken, geen politieke, c.q. communistische tendenzen ten grondslag. Door de aanstelling van de heer van Kempen als dirigent van het Concertgebouworkest bleek een aantal cultuurminnende Nederlanders in zijn nationale gevoelens te zijn gekrenkt.

Deze actie probeerde de C.F.N. zoals gezegd, te gebruiken voor een vergaande persoonlijke diskwalificatie van Paul van Kempen, door hem als een symbool van de Duitse herbewapening voor te stellen. Als zo vaak kon de partij hier in troebel water vissen.

Het A.N.J.V. verkeert organisatorisch nog altijd in een crisistoestand. Ondanks zijn "Driemaandenplan" en de van partijwege gedane toezeggingen om het communistische jeugdverbond als strijdorganisatie te versterken, wordt de huidige gang van zaken onbevredigend geoordeeld. Intern wordt aan de nodige verbeteringen verder gedokterd.

"Jeugd" is op 13 Januari j.l. voor het eerst als weekblad uitgekomen.

Aan de vooravond van, en ook na deze wekelijkse verschijning, waarmee in het belang van de strijd voor de vrede niet langer mocht worden gewacht, klonken te dien aanzien verre van tevreden klanken. Alle voorwaarden om de veelvuldiger verschijning te waarborgen, waren geenszins vervuld. Evenmin was de geuite critiek overal begrepen.

De campagne voor het genoemde weekblad, de herbewapening van West-Duitsland, de voorbereiding van en deelneming aan de Februari-staking-herdenking stonden voor het kader in het midden van de onlangs gevoerde besprekingen. Ook aan de scholing zal groter aandacht worden gewijd. Eveneens is het verlangen geuit om zich opnieuw intensiever met het A.N.J.V.-werk onder militairen te gaan bezighouden (Bijlage III).

Betty Zeehandelaar, hoofdredactrice van "Jeugd", schreef in De Waarheid (14-2-'51) over de grootse vrede-staak van het weekblad. Tegelijkertijd oefende zij ongezouten critiek op de lauwe reactie of het in het geheel niets doen van sommige districten en afdelingen van partij en jeugdverbond.

Op dit moment waren, zo deelde zij mee, 101 jeugdagentschappen aan het werk, waarvan 33 in plaatsen, waar geen A.N.J.V.-afdelingen zijn. Dit laatste achtte zij een uitstekend resultaat en toonde de grote mogelijkheden, die overal aanwezig zijn.

Des te meer critiek moest er daarom gebracht worden op de leidingen, zowel van het A.N.J.V. als van de C.P.N. - die besloot het weekblad "Jeugd" met alle kracht te ondersteunen - in die plaatsen, waar wel afdelingen van het A.N.J.V., maar nog geen jeugdagenten bestaan. Hieruit bleek, dat in een aantal districten het belang van het weekblad "Jeugd" wel met de mond beleden wordt, doch niet met de daad.

Een scherp voorbeeld hiervan werd het district Twente genoemd. Een tweede district, dat verstek liet gaan, was Amsterdam. Tot nu toe was daar slechts 1 jeugdagent.

Het was h.i. duidelijk, dat het zojuist nieuw gekozen Amster-

damse districtsbestuur van het A.N.J.V. de oude werkwijze overboord moest gooien en aan de kop zou moeten gaan van het enthousiasme en de werklust, die in de afdelingen van het Amsterdamse A.N.J.V. leven. Het zou echter niet alleen van dit nieuwe A.N.J.V.-districtsbestuur kunnen komen. Ook de leiding van de C.P.N. in Amsterdam diende met meer energie dan tot nu toe aan de uitvoering van de besluiten te werken.

Rotterdam noemde Betty Zeehandelaar een goed voorbeeld. Door het werken voor het weekblad waren de Rotterdamse kameraden er in geslaagd de gehele organisatie te activeren en te verstevigen. Ook in Groningen werd werk geleverd, dat tot voorbeeld kon dienen. Er was daar een groot aantal jeugdagenten, ook in een aantal plaatsen waar geen A.N.J.V.-afdelingen zijn. Door het uitmuntende werk, het grote doorzettingsvermogen van de Groningse kameraden stond Oost-Groningen bovendien in het 3-maandenplan van het A.N.J.V. en had nog onbetwist de wisselvaan, door "Jeugd" uitgelooft, in handen.

Voorbeelden van uitstekend werk voor "Jeugd" noemde zij de Zaanstreek (alleen waren hier nóg steeds geen jeugdagentschappen), Limburg, Brabant, Drente en Den Haag. Friesland bleef het meest achter. Daar waren totaal nog geen resultaten van bekend!

Van beslissende betekenis voor het in stand houden van het weekblad "Jeugd" hette ook het garantie-fonds te zijn. Tot nu toe had de C.P.N. van de toegezegde f. 4000.- pas f. 1822.44 bijeen gebracht. Op enkele na waren alle districten ver achtergebleven in de vervulling van de opgenomen taken. Amsterdam bracht bijv. van de f. 1650.- pas f. 403.46 binnen, Twente van de fl. 150.- f. 56.60. Dat het anders kon, bewees het district Zaanstreek, dat zichzelf een taak had gesteld van f. 105.- en reeds fl. 118.16 stortte. De districten Utrecht, Brabant, Limburg en Friesland zonden nog totaal niets, aldus het door Betty Zeehandelaar gegeven verslag.

"Uilenspiegel", het weekblad voor het gezin, dat nu enkele maanden is uitgekomen, heeft zijn "progressieve", in casu communistische sympathieën niet verdoezeld. Het wordt journalistiek deskundig geredigeerd en heeft op de uitgesproken communistische partij-organen dit voor, dat het ook niet-partijgenoten in velerlei opzicht weet te boeien door een quasi-neutraal uiterlijk. Daarin ligt voor de C.P.N. een kostbare propaganda-mogelijkheid, welke zij kennelijk met toewijding in stand poogt te houden. Of het zeer goedkope blad zich op den duur financieel zal kunnen bedruipen, is een vraag, welke de uitgevers veel hoofdbrekens moet kosten. De huidige oplage waarborgt stellig geen sluitende begroting.

Men zou "Uilenspiegel" in zekere zin het Zondagblad van de C.P.N.-pers kunnen noemen. Het schoolvoorbeeld is hier - zij het politiek veel meer zichtbaar communistisch - de "Humanité-Dimanche". Het is opmerkenwaardig, dat ook de communistische dagbladpers in België thans uitkomt met een soortgelijk Zondagblad. Daar verschijnt nl. "De Rode Vaan" met een "Weekeind-nummer". Het redactionele peil en de

foto-opmaak kunnen echter met de Franse en Nederlandse uitgaven niet wedijveren.

De Nederlandse Vredesraad heeft zijn bestuursfuncties herverdeeld. Marcus Bakker is niet langer voorzitter, maar oefent met J. Bas en H. Stotijn het secretariaat uit. J. Horsmeier, de bekende Bellamyiaan, vervult nu als een neutraler paradepaard het presidium van deze Raad. Vice-voorzitters zijn Dr C.H. Lenshoek en L. Boas; penningmeester is Tj. Severein.

De Nederlandse Vredesraad heeft op ruime schaal formulieren doen verspreiden teneinde in ons land een zgn. Volksuitspraak uit te lokken (door middel van daarop te plaatsen reeksen handtekeningen) tegen de maatregelen tot herbewapening van Duitsland (doelbewust niet West-Duitsland teneinde aan de actie niet bij voorbaat een communistisch cachet te verlenen). Genoemde maatregelen, aldus de tekst op deze petitie-lijsten, brengen het oorlogsgevaar van ons land zeer nabij.

x x x

III. ANDERE GROEPERINGEN.

Het Internationaal Secretariaat van de IVE Internationale te Parijs heeft zich in een verklaring zijnerzijds verweerd tegen onvriendelijke uitspraken van Kardelj en maarschalk Tito over het Trotskisme, gedaan resp. in de Nationale Vergadering van Joegoslavië op 4 Januari j.l. en ten overstaan van een correspondent van United Press op 6 Januari d.a.v.. Blijkens deze verklaringen scharen de Trotskisten zich in de praktijk aan de kant van de buitenlandse Sowjet-politiek. Zij zouden de Sowjet-bureaucratie slechts met woorden bestrijden.

In "La Vérité" (8-2-'51), het orgaan van de Franse sectie der IVE Internationale, heeft het hiervoren vermelde Secretariaat zich daartegen verweerd.

"De Tribune" (10-2-'51) bracht deze verklaring nog niet, maar reageerde wel in gelijke zin op de uitlatingen van Tito, gedaan ten overstaan van de Amerikaanse correspondent. Tito bevestigde daar, volgens het hier te lande verschijnende Trotskistenperiodiek, "de rechtse koers van ondersteuning van de UNO en de UNO-Amerikaanse actie op Korea".

In dit opzicht zeggen de Trotskisten zo grondig mogelijk in hun opvattingen te verschillen met de politiek der Joegoslavische c.p..

In overzicht no 12-1950, blz. 16 en 17, werd deze politieke ontwikkeling binnen de kring der Trotskisten reedsesignaleerd.

De verklaring van het Internationaal Secretariaat behelst, dat het Tito en zijn medestanders als een ernstige tekortkoming wordt aangerekend, dat zij een eng nationale politiek voeren zonder te steunen op de kracht en de solidariteit van het internationale proletariaat. De recente verklaring van de IVE Internationale bevat o.m. deze zinsnede:

"Hetgeen gij voorstelt als onze zogenaamde capitulatie in de praktijk voor de Sowjet-bureaucratie, is in werkelijkheid onze onvoorwaardelijke gedragslijn van strijd der proletarische en koloniale massa's tegen hun klassevijanden, zelfs wanneer deze worstelingen op het ogenblik door Stalinisten zijn geleid en deswege door het Krenlin ten nutte worden gemaakt"; (onderstreeping dezerzijds) "het is ook onze zeer categorische weigering Uw huidige mening te delen over de manier om deze bureaucratie te bestrijden, te weten met de hulp van "democratische krachten", andere dan die van het proletariaat en van de koloniale massa's." Deze uitspraak bevestigt nogmaals, dat de Trotskisten, ofschoon zij zeer vijandig staan tegenover het Stalinistische machtsapparaat en zijn vertakkingen in de verschillende landen, om principiële redenen toch weigeren een zgn. burgerlijke koers te volgen. Ook hier te lande moet herhaaldelijk worden vastgesteld dat de Trotskisten zich bij hun revolutionaire acties hebben geschaard achter de communistische (Stalinistische) beginselpolitiek of wat zij daarvoor houden. De C.P.N. bestempelde deze gedragingen tot dusverre als schijnradicalisme van een troepje verraders.

Na het verscheiden van Gerhard Rijnders, redacteur van de "Vrije Socialist" zal, naar dezerzijds thans is gebleken, het redacteurschap worden vervuld door H.J.Lanooy.

IV. INDONESIË.

Ook in de jongste verslagperiode heeft "De Waarheid" regelmatig aandacht geschonken aan gebeurtenissen in Indonesië en daarbij aangekondigd, dat het blad voortaan van tijd tot tijd onder de rubriek "Perdjoangan Indonesia" (de Indonesische strijd) berichten zal brengen over de strijd van de Indonesische "arbeiders en boeren" voor hun lotsverbetering. Verder zullen de berichten handelen over de ontwikkeling van de vrijheidsstrijd; waarmede dan uiteraard bedoeld wordt: de ontwikkeling van de communistische activiteit in Indonesië.

De reeds opgenomen berichten reppen van een anti-Amerikaanse propaganda en van activiteit tot het samengaan van Chinezen en Indonesiërs, waaruit dan moet groeien "een ijzeren verbond", dat de koloniale invloeden, de imperialistische samenzweerders in Azië, zal verpletteren. Hierop zinspeelt ook een brief uit Indonesië in het Kominform-organ en overgenomen in "De Waarheid", Dit in het bijzonder dan wat Indonesië betreft, waar de Indonesische communistische partij, aldus betoogt schrijver, de leiding heeft van de nationale vrijheidsstrijd.

De berichten en verslagen in "De Waarheid" zijn een uitvloeisel van de verbondenheid tussen de communistische organisaties in Nederland en in Indonesië: C.P.N. en P.K.I., E.V.C. en Sobsi, A.N.J.V. en Pemuda Rakjat (De Volksjeugd), enz.

VERTROUWELIJK

In het licht hiervan en ook van de onderlinge samenwerking kan bijv. gezien worden het bezoek, dat de secretaris-generaal van de Sobsi aan Amsterdam (E.V.C.) bracht na zijn deelneming aan het Wereldvredecongres te Warschau. Deze Indonesiër, met name Sudarsono, heeft van zijn verblijf in Nederland o.a. gebruik gemaakt om een propagandaredevoering te houden tijdens een door de "Perhimpunan Indonesia" te 's-Gravenhage georganiseerde samenkomst van Indonesische schepelingen van de Rotterdamse Lloyd.

Het is reeds eerder dezerzijds vermeld in de maandoverzichten, dat er in het bijzonder met betrekking tot de actie onder de Indonesische schepelingen samenwerking bestaat tussen de E.V.C. en de bij de Sobsi aangesloten bonden van zeevarenden in Indonesië.

Op vorenbedoelde P.I.-bijeenkomst te 's-Gravenhage is ook verslag uitgebracht over het Wereldvredecongres te Warschau (November 1950) door een lid van de Indonesische delegatie. De voorzitter dezer delegatie, Dr Tjoa Sik Ien uit Amsterdam, heeft na zijn verblijf in Warschau een rondreis gemaakt door enkele Oost-Europese staten en tijdens zijn oponthoud in de Russische hoofdstad in de Indonesische taal voor Radio Moskou gesproken.

In een pamflet heeft "Het Comité voor Amnestie" ten behoeve van de dienstplichtige Piet van Staveren, die veroordeeld is wegens desertie in Indonesië, een oproep gericht tot het Nederlandse volk om zijn instemming te betuigen met de actie van het comité door het invullen van een strook van het pamflet, welke strook dan toegezonden moet worden aan het secretariaat p/a Mevr. Sunito te Amsterdam.

In het comité, dat verschillende bijeenkomsten heeft geschreven, heeft ook zitting de bekende Indonesische communist Slamet Sukotjo, student te Amsterdam, die is aangekondigd als spreker op een dezer samenkomsten.

In de hier ontvangen recente Chinese communistische propagandageschriften zijn geen nieuwe gezichtspunten geopend.

Het tweemaal per maand te Peking verschijnende en in het Engels gestelde periodiek "People's China", dat in het buitenland wordt verspreid en in Nederland verkrijgbaar is bij de boekhandel "Pegasus" te Amsterdam, beoogt een indrukwekkend beeld te geven van de vorderingen op verschillend gebied in het "Nieuwe China" en o.m. ook belangstelling te wekken voor de vriendschap tussen China en Sowjet-Rusland.

In een der laatste nummers van het mededelingenblad der Chinese studentenvereniging "Chung San Hui" te Amsterdam is de aandacht gevestigd op "People's China".

In het te Parijs verschijnende blad "San Min Tao Pao", een uitgave van de aanhangers der nationalistische Chinese regering op Formosa wordt het communistische Chinese regiem te Peking scherp ver-

VERTROUWELIJK

oordeeld. Het blad heeft aangekondigd, dat het in de bedoeling ligt ter bestrijding van het communisme in verschillende landen lige's van Chinese verzetsvrouwen op te richten.

16-2-'51

V. Voor het overzicht der stakingen in de maand Januari 1951 zie blz. 21.

OVERZICHT DER STAKINGEN IN JANUARI 1951.

- 21 -

Bedrijf	Aanleiding	Inmenging Vakbonden	Resultaat	V o l g n o
Metaalwarenfab. P.H.Willers, Den Haag.	Protest tegen terug- brenging loon op toe- gestane hoogte.	NVV steunde actie.	Staking door NVV opgeheven; arbeid- ders elders te werk gesteld.	1
Zeepfabriek NV Palmolive- Colgate, Amsterdam.	Protest tegen ont- slag van 2 arbeid- sters wegens hand- tastelijkheden tegen- over cheffin.	EVC-Chevofa steunde.	Staksters ont- slagen.	2
Kledingbedrijf A.H.Kuyken, Amsterdam.	Protest tegen ver- mindering loon we- gens verminderde ar- beidsprestatie.	EVC-ATEK steunde.	De arbeidsters ontslagen, ande- ren op oude voor- waarden werk her- vat.	3
NV Electriche Apparaten- en Metaalwaren- fabriek Rudolf Blik, Den Haag.	Protest tegen tarief- verlaging tot toe- gestane hoogte.	EVC-De Me- taal tracht- ten te be- middelen.	Stakers direct ontslagen, later 16 arbeiders weer aangenomen op door directie ge- stelde voorwaar- den.	4
NV Ned.Mach. fabr. Artil- lerie Inrich- tingen Hembrug te Zaandam.	Alle arb. van de re- visie-afdeling leg- den werk neer uit protest tegen pres- tatie-toeslagrege- ling.	---	Directie voerde een gunstiger regeling in.	5
Sigarenfabr. "Argo", fa. A.J.v.d.Meiden Baarn.	Onenigheid over uit- betaling stukloon bij verwerking dek- blad van mindere kwaliteit.	NVV bemid- delde.	Na overleg met NVV-bond werd werk op oude voor- waarden hervat.	6

VERTROUWELIJK

BIJLAGE I

Ter gelegenheid van de 33ste verjaring van de grote socialistische Octoberrevolutie heeft een delegatie van de vereniging "Nederland-U.S.S.R." de Sowjet-Unie bezocht. Voor zijn vertrek uit Moskou verzocht de leider van de delegatie, Theun de Vries, ons om een artikel door de radio uit te zenden, waarin hij over zijn indrukken van zijn verblijf in de U.S.S.R. vertelt:

Landgenoten! Elk lid van de Nederlandse delegatie, dat de viering van de 33ste verjaring van de grote socialistische Octoberrevolutie heeft meegemaakt, kan niet anders dan beginnen met de verklaring, dat hij of zij overweldigd is door de indrukken, die ons in korte tijd hebben overstelpt. Want de reis, die wij maakten was geen snoepreisje, maar men heeft ons om zo te zeggen hard laten werken.

De Nederlandse delegatie heeft kunnen vaststellen en verklaart ook met de grootste nadruk, dat het Sowjet-volk onder de inspiratie van een geniaal volksleider en leermeester als Joseph Stalin er niet aan denkt de arbeid van zijn hoofd en handen uit te leveren aan de verschrikkingen van een nieuwe oorlog. Het is om die reden, dat voor ons Nederlanders, behalve de normale diplomatieke betrekkingen met de Sowjet-Unie, een aankweken en versterken van oprechte vriendschap met het miljoenenvolk van de U.S.S.R. een onderpand betekent voor het behoud van ons eigen leven, onze eigen arbeid en toekomst en voor de toekomst van onze kinderen, voor wie thans maar één ding van beslissende betekenis is: "Vrede!"

Radio Moskou 5-1-'51,
Uitzending in de Nederlandse taal.

BIJLAGE II

"In het proces tegen Hermans c.s. is geen enkele van de hierboven opgesomde overwegingen, argumenten en motieven ook maar in het geding gebracht.

Dank zij de banbliksems van het communistische partijbestuur (d.w.z. van Paul de Groot) werd aan de beklaagden bevolen de meelijwekkende rol te vervullen van door medelijden bewogen slachtoffers van een zich als deserteur voordoende provocateur. Neen, deze beklaagden konden niet tot de onverbiddelijke aanklagers worden. Daartoe zou duizendmaal meer zedelijk gezag nodig zijn geweest. Ze moeten het trouwens zelf hebben beseft, dat ze hun valse pretentie, de verstopgerukte voorhoede van het volk te zijn, hier niet konden opwerpen zonder zich onsterfelijk belachelijk te maken. Méér dan ergens elders geldt in hun gelederen immers het "Befehl ist Befehl" en de kadavergehoorzaamheid. Ook konden zij geen kracht ontlenen aan heldhaftige

VERTROUWELIJK

voorbeelden uit de geschiedenis der door hen vroeger zo bewonderde Russische revolutionairen in hun strijd tegen het tsarisme. Is het beeld, dat Maxim Gorki bijvoorbeeld in zijn roman "De Moeder" heeft gegeven van een politiek proces uit die dagen, niet volkomen verouderd? Rechter en gevangenenbewaarders in het oude Rusland konden tot een zekere menselijkheid worden gebracht door honger-stakingen en dergelijke protestacties van gevangenen. Kan men zich de huidige Russische machthebbers voorstellen in een dergelijke positie? Overwegingen van menselijkheid gelden daar niet meer. Hoe zouden dan Hollandse communisten voor de rechtbank kunnen optreden als ze zich zouden willen beroepen op eisen van menselijkheid? En, let wel, in dit proces konden alléén maar overwegingen en eisen van menselijkheid in het geding worden gebracht. Wat hier verdedigd moest worden, was immers het hoogste principe der democratie, de vrijheid en de verantwoordelijkheid van de menselijke persoonlijkheid. Daartoe kunnen communisten niet geroepen zijn.

Ook in deze kringen namelijk geldt de waarheid van het rijmpje, dat in het jaar 1944 in het illegale "Parool" als motto boven een politieke beschouwing werd afgedrukt: De ergste dictatuur is die van het Partijbestuur!"

Weekblad "De Vlam" 2-12-1950
(Artikel van Gerard van het Reve over
"De deserteur en zijn helpers, be-
schouwingen bij het proces tegen de
Limburgse communisten").

BIJLAGE III

Betr.: Pamfletten, afkomstig van het A.N.J.V. in Januari 1951 verspreid door personen nabij enige kazernes te 's-Gravenhage.

A A N D E N E D E R L A N D S E S O L D A T E N

Vrienden,

Ieder van ons herinnert zich nog de jaren van de Duitse bezetting. We herinneren ons de S.S.-tronies, hun laarzen, hun zwepen en de honger, die zij brachten. Honderdduizenden Nederlanders stierven onder de Nazi-tirannie. Eindelijk kwam toen de kapitulatie. Wij jonge mensen, zagen onze toekomst opengaan en zeiden tot elkaar:

D A T N O O I T M E E R !

Nu, 5 jaar later willen de Amerikanen een nieuw Duits leger laten ver-

Rijzen aan onze grenzen. Een leger, dat bestaat uit de moordenaars van onze familieleden en vrienden! Dezelfde bandieten, die 5 jaar lang in ons land hebben geroofd en vermoord, zullen dan weer bewapend worden en zullen opnieuw een gevaar voor de vrede gaan vormen.

De Amerikaanse Generaal Eisenhower, die momenteel ons land bezoekt, zal belast worden met het oppercommando over dit leger. Deze buitenlandse generaal heeft ook het oppercommando over het Nederlandse leger! Dit betekent, dat de Nederlandse soldaat de "Waffenbruder" zal moeten worden van de Duitse feldwebels en gefreiters. In de staf van Eisenhower zullen nazi-generaals worden opgenomen, zoals pantsergeneraal Guderian. Straks zullen wij door deze nazi-officieren gecommandeerd worden! Wie kent niet Generaal der Flieger, Christiansen. Er worden pogingen ondernomen om hem binnenkort vrij te laten!

Daartegenover zitten jongens, die geweigerd hebben om de wapens op te nemen tegen het Indonesische Volk nog altijd in de cel.

Piet van Staveren werd zelfs veroordeeld tot 7 jaar gevangenisstraf, omdat hij niet wilde schieten op zijn Indonesische vrienden.

Tegen al deze schanddaden verzet zich de Nederlandse Jeugd! Wij eisen:

GEEN HERBEWAPENING VAN DUITSLAND!

HET VERDWIJNEN VAN EISENHOWER !

VRIJHEID VOOR PIET VAN STAVEREN!

GEEN OORLOGSVOORBEREIDING, MAAR EEN NATIONALE VREDESPOLITIEK!

Algemeen Nederlands Jeugd Verbond
(A.N.J.V.)